

5. Implementarea în practică a principiilor managementului monitorizării și modelului de organizare a asistenței medicale a pacienților cu nevi nevocelulari, prin sistematizarea situației actuale, va contribui la îmbunătățirea profilaxiei cancerului cutanat.

Bibliografie selectivă

1. Edman, R.L., Wolfe, J.T., Prevention and early detection of malignant melanoma . Am. Fam. Physician.- 2000 Nov.- 62(10) : 2277-85.
2. Hallock, G.G., Lutz, D.A. Prospective study of the accuracy of the surgeons diagnosis in 2000 excised skin tumors // Plastic and Reconstructive Surgery.- 2008 Apr.- 101 (5).- p.1255-61.
3. Topalo, V. Nevii pigmentari ai feții,- Chișinău,1985.- 100 p.
4. Țolea, I., Dermatovenerologie clinică. Editura Medicală Universitară, Craiova 2002; 425 p.

Rezumat

Nevii nevocelulari sunt displazii cutanate circumscrise ale sistemului melanocitar, care prezintă interes ca leziuni eventual precursoare unui Melanom.

Asistența medicală pacienților cu nevi nevocelulari se acordă de către specialiștii diverselor instituții medicale. Divergența clinico-morfologică înaltă (42%) și frecvența sporită (78,51%) a nevilor nevocelulari atestă necesitatea aprecierii principiilor managementului monitorizării și modelului organizării asistenței medicale acestui contingent de pacienți. Implementarea în practică a acestora va contribui la îmbunătățirea profilaxiei cancerului cutanat.

Summary

Nevocellular nevus are circumscribed cutaneous dysplasia of melanocitar system, which are interested in forerunners possible lesion of a Melanoma.

Many specialist from different medical institutions provide medical assistance for the nevocellular nevus patients. Higher clinico-morphological divergence (42%) and frequency increasing (78,51%) of nevocellular nevus determined the necessity of monitoring management principles appreciation and organizations model of medical assistance for this contingent of patients. Their implementations in practice will contribute to the cutaneous cancer prophylaxes improvement.

CADRELE MEDICALE ÎN INSTITUȚIILE STOMATOLOGICE PUBLICE

Elena Tintiuc, dr. în medicină, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere

La etapa actuală de realizare a principiilor sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală, cel mai important este lucrul cu cadrele medicale, în special cu cadrele de conducere, responsabile de organizarea serviciilor medicale și asigurarea volumului și calității lor. Instituția Medico-Sanitară Publică este unul dintre subiecții Asigurărilor Medicale Obligatorii, de aceea relațiile reciproce cu subiecții AMO, bazate pe principiul de contractare, trebuie să garanteze serviciului stomatologic o finanțare adecvată volumului și calității asistenței acordate. Ținând cont de faptul că actualmente, în condiții noi, asistența medicală stomatologică are un caracter multilateral și o responsabilitate etico-profesională deosebită, se impune o atitudine mai severă față de specialiștii angajați în domeniu.

Scopul lucrării este evaluarea rezultatelor referitoare la activitatea cadrelor medicale din instituțiile stomatologice publice.

Rezultatele

Analiza cadrelor stomatologice s-a efectuat în baza studiului integral, realizat în cinci AMT ale municipiului Chișinău (Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana, Râșcani) și la Centrul municipal stomatologic Chișinău. Rezultatele ne demonstrează că odată cu implementarea medicinei de familie s-a schimbat esențial structura medicilor specialiști din instituțiile medicale de ambulatoriu (*tabelul 1*).

Medicii specialiști în instituțiile medicale publice municipale Chișinău, 2001-2007

Nr. d/o	Specialitatea	Anii, %		
		2001	2006	2007
1.	Medici de familie	23,7	46,7	45,8
2.	Terapeuți	6,7	2,8	2,6
3.	Pediatri	12,6	8,5	6,9
4.	Obstetricieni-ginecologi	6,6	6,2	6,7
5.	Stomatologi	9,6	9,4	9,7
6.	Alte specialități	40,8	26,4	28,3
	Total	100,0	100,0	100,0

Datele din *tabelul 1* relatează că, pe parcursul ultimilor ani (2001-2007), ponderea medicilor de familie în structura angajării medicilor specialiști ai instituțiilor medicale ambulatoriu din municipiul Chișinău s-a majorat de 2 ori. În aceeași perioadă, concomitent cu creșterea numărului medicilor de familie, s-a micșorat substanțial ponderea medicilor de alte specialități: medici terapeuți, de 2,5 ori; medici pediatri, de 1,9 ori; medici de alte specialități, de 1,3 ori. Este important de menționat faptul că în structura medicilor specialiști, cota medicilor stomatologi a rămas practic neschimbată. Ponderea medicilor stomatologi, în structura medicilor specialiști din AMT din Chișinău în 2006 alcătuiește: AMT Botanica – 6,6 %, AMT Buiucani – 9,0 %, AMT Centru – 11,6 %, AMT Ciocana – 7,1 %, AMT Râșcani – 12,8 %. Media ponderii medicilor stomatologi pentru perioada anilor 2001-2007 constituie 9,5 %.

În cadrul serviciului stomatologic, în structura specialiștilor stomatologi prevalează femeile (68,9 %), în comparație cu bărbații (31,1 %), (*figura 1*).

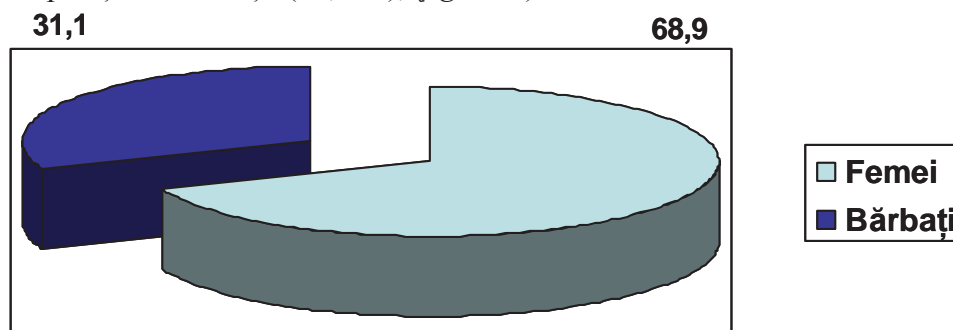

Figura 1. Structura angajării medicilor stomatologi după sex, %

Mai pronunțat, indicele în care femeile sunt prioritare se înregistrează în cadrul serviciului stomatologic AMT Râșcani (69,2 %), AMT Centru (80,9 %), AMT Ciocana (83,3 %). Acest fenomen nu este întâmplător, deoarece asistența stomatologică acordată de femei, la diferite etape, este mai solicitată, ele demonstrând o atitudine deosebită față de pacient, cu respectarea întru totul a regulilor etico-profesionale.

Analizând cadrele medicale stomatologice după vârstă, demonstrăm că în cadrul serviciului stomatologic municipal activează medici stomatologi de calificare înaltă și practică bogată. Calitatea serviciilor medicale stomatologice este în dependență de multipli factori, inclusiv de vârsta medicului specialist depinde prestarea serviciilor.

Specialiști în vârstă de 31-50 de ani în aceste instituții alcătuiesc 65,8 %. În unele teritorii se înregistrează o pondere mare de medici specialiști de o vârstă mai înaintată, după 50 de ani: AMT Botanica - 47,4 %, AMT Buiucani – 46,7 %, Centrul stomatologic municipal – 32,8 %.

Vârsta specialistului stomatolog determină și valoarea stagiului de muncă. Rezultatele analizei acestui indicator ne relatează că în cadrul serviciilor stomatologice municipale de stat activează, de

regulă, medicii stomatologi cu stagiul mare de muncă în specialitate 11-20 de ani – 48,3%, cu stagiul de muncă mai mult de 20 de ani – 47,5 %, iar cu stagiul până la 10 ani – 4,2 %. Categoriile de vârstă și stagiul de muncă ale specialiștilor ne demonstrează prezența unui fenomen pozitiv în gestionarea serviciului stomatologic municipal, care asigură, pe parcursul mai multor ani, o stabilitate a cadrelor medicale și ceea ce este foarte important – asigurarea calității serviciilor stomatologice acordate populației.

Concomitent cu vârsta și stagiul de muncă pe specialitate, un rol important îi revine analizei nivelului de calificare a medicilor stomatologi (figura 2).

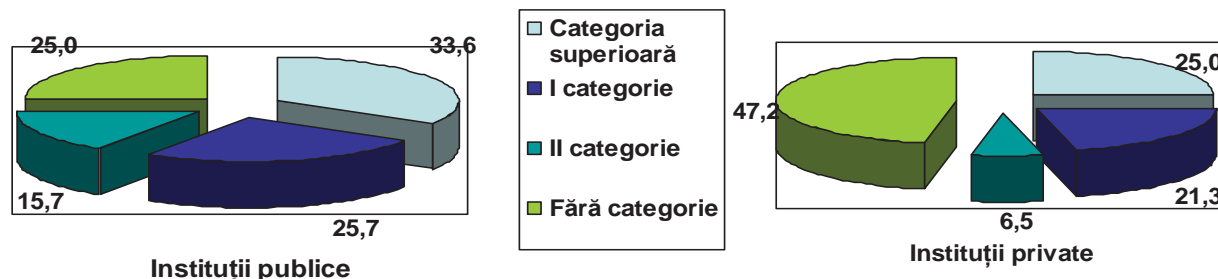

Figura 2. Categoriile de calificare a medicilor stomatologi în instituțiile medicale publice și private

Cercetarea comparativă a cadrelor medicale stomatologice a evidențiat unele legități ce țin de nivelul de calificare a lor în instituțiile de stat și a celor ce se află la autogestiune financiară. De categoria de calificare (superioară, I și II) dispun respectiv 75 % și 52,8 % medici și 57,7 % și 37,9 % asistenți medicali. Fără categorie activează în instituțiile stomatologice publice și private respectiv 25,0 % și 47,2 % medici și 42,2 % și 62,1 % asistenți medicali.

Una dintre problemele stringente în stomatologie, caracteristică și pentru sistemul de sănătate, este migrația cadrelor medicale. Analiza în dinamică (aa. 2001-2007) a procesului migrațional al cadrelor din instituțiile stomatologice ne demonstrează că în ultimii ani s-au eliberat din funcțiile deținute 22,5 % medici și 43,8 % asistente medicale, au fost angajați în câmpul muncii 20,4% medici și 41,1% asistenți medicali.

Situația referitoare la migrația cadrelor este mai alarmantă în rândurile asistenților medicali. Astfel, practic fiecare al doilea asistent medical este în stadiu migrațional, ceea ce în mare parte influențează asupra stabilității în colective și a calității serviciilor stomatologice.

În scopul aprecierii nivelului de organizare pentru activitatea medicilor specialiști din instituțiile publice, inclusiv stomatologice, este important de a analiza periodic adresările pacienților în organele administrative pe motivul respectării de către medici a obligațiilor etico-profesionale.

Datele obținute au permis de a repartiza structural cauzele plângerilor adresate organelor administrative, ce țin de activitatea serviciilor stomatologice de ambulatoriu:

- 1) Atitudinea lucrătorilor medicali – 33,6 %;
- 2) Calitatea serviciilor stomatologice – 24,9 %;
- 3) Costul serviciilor stomatologice – 18,2 %;
- 4) Volumul serviciilor stomatologice – 17,6 %;
- 5) Alte cauze – 5,7 %.

În condițiile noi de activitate, rolul specialiștilor de diferit profil este de a crea condiții favorabile ce țin de acordarea serviciilor medicale de calitate a populației. Nu mai puțin valoroasă, în condițiile Asigurărilor Medicale Obligatorii, este activitatea medicului, prin aplicarea cunoștințelor și deprinderilor practice orientate spre utilizarea rațională a resurselor, în special, a celor financiare.

Bibliografie selectivă

1. Angela, C., Achiri, I., Grîu, E. *Management educațional*. Chișinău, 2004, 112 p.
2. Sănătatea Publică în Republica Moldova (Anuarul statistic) Chișinău, 2008, 554 p.
3. Burlacu, V., Eni, A., Bezman, T. *Stomatologie terapeutică*. Îndrumar didactico-metodic. Chișinău, 1996, 197 p.
4. Burlacu, V., Ețco, C., Tintiu, E. *Aspecte medico-sociale și organizatorice ale asistenței stomatologice de stat în condițiile Asigurărilor Medicale Obligatorii*. //Sănătate publică, economie și management în medicină, nr. 1. Chișinău, 2007, p. 9-11.

5. Tintiuc, D., Grosu, Iu., Grejdianu, T. Sănătate publică și management. Chișinău, 200, 780 p.
 6. Tintiuc, E., Pancenco, A., Burlacu, V., Munteanu, I. Managementul asistenței stomatologice de ambulator. Chișinău, 2009, 180 p.

Rezumat

În această lucrare sunt prezentate rezultatele cercetărilor științifice, efectuate în instituțiile stomatologice publice din municipiul Chișinău. Rezultatele obținute au permis caracterizarea cadrelor medicale, luând în considerație vârsta, stagiul de muncă, sexul, aspectele de migrație, ca factori ce influențează calitatea asistenței medicale de profil.

Summary

In this work there are presented the results of the scientific studies made in the public stomatological institutions in the town of Chisinau. The obtained results have allowed to characterise the medical staff taking into consideration the age, length of service, sex, the migrational aspects as factors that influence the quality of the shaped medical assistance.

CONSOLIDAREA ASISTENȚEI MEDICALE GERIATRICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Boris Golovin, competitor, Catedra Sănătate Publică și Management USMF
„Nicolae Testemițanu”

Vârșnicii în Republica Moldova (>65 de ani) reprezintă un grup de populație care se află într-o continuă creștere. Cu toate că ponderea lor este relativ mai mică față de țările din Europa de Vest, procentul vârstnicilor a crescut constant în ultimele două decenii și a constituit la începutul anului 2009 – 10,3%, în comparație cu 12,28% în CSI și 16,84% în țările Uniunii Europene.

Diverse prognoze demonstrează că cota vârstnicilor în țările europene, inclusiv în Republica Moldova, în următorii 20 de ani se va dubla și va constitui între 18 și 30%. Îmbătrânirea populației se datorează, în primul rând, micșorării natalității și majorării speranței de viață a populației, în special a celei care deja a împlinit 60 de ani. În Republica Moldova, speranța de viață la vârsta de 60 de ani constituie 16,9 ani, inclusiv 15,1 la bărbați și 18,3 ani la femei. Emigrarea persoanelor tinere reprezintă de asemenea un factor care contribuie la majorarea cotei vârstnicilor în structura de bază a populației.

Scopul studiului constă în elaborarea propunerilor pentru consolidarea asistenței geriatrie în Republica Moldova.

Materiale și metode. Tabloul evolutiv al proceselor de îmbătrânire a populației a fost analizat în baza datelor și informațiilor despre mișcarea naturală a populației Republicii Moldova accesate din bazele de date ale Biroului Național de Statistică și Centrului Național de Management în Sănătate.

Numărul de paturi geriatrie (capacitatea) în spitalele raionale, municipale și republicane a fost calculat în baza formulei Hill-Burton:

$$Nr = \frac{P \times R \times M \times 100}{U \times 100 \times 365},$$

unde:

Nr – numărul necesar de paturi;

P – numărul populației >65 de ani;

R – rata de internare în specialitatea de geriatrie la 100 de locuitori de vârstă >65 de ani;

M – durata medie de spitalizare în specialitatea geriatrie;

U – rata de utilizare a paturilor.